

BUDAFOK

és VIDÉKE

ALBERTFALVA, BUDAÓRS, BUDATÉNY, NAGYTÉNY, TÖRÖKBÁLINT POLITIKAI HIRADÓJA.

Megjelenik minden szombaton.
Előfizetési ár egész évre 8 pengő. Egyes szám ára 16 fillér.Szerkesztésért és kiadásért felelős:
POÓS REZSŐ. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budafok, Plébánia-utca 2.

Csak 500 ezer volna belőlük...

Apró feljegyzés a trianoni „béke” éveiből

Tüzérek vonultak át csütörtökön a városon. Pompás lovakon délceg fiúk ültek. Harsogott a trombitaszó. Napsugár ragyogott az utcán. A forgalom megállott. A járművek félrevonultak. A lovak patkói éleseket csattantak az utcaköveken s itt-ott villanó szikrát vágtak ki.

A járókelők megálltak, az ablakok megteltek nézővel.

Fájdalmas büszkeség futott át a lelkeken: a mi fiaink!

Egyik Kossuth Lajos-utcai cég irodájában vagyok. Beszélgetek valakivel. Az utcai ablak előtt őszfejú hivatalnok számol.

— ... Nyolc, tizenhét, huszonegy ... marad kettő ... Kilenc, tizenöt ...

A patkócsattogásra kitekinünk az ablakon ... A számoló hivatalnok is kitekint ... Mint filmképek vonulnak el az

ablak négyszögében a lófejek, emberfejek, tiszték, legénység, ágyufogatok, löszeres fogatok, kocsik ...

A hivatalnok kétszer is újrakezd a számolást, de megint az ablakra vetődik a szeme ... Az ablakra és arra, amit az ablak mutat ... Lehajtja fejét ... Ujra felnéz ...

Aztán megcsikordítva a fogát felsóhajt. Fogcsikorgatásában és sóhajtásában az ezeréves magyar história, Muhi, Mohács, Trianon tragédiája, a magyar lélek prometheuszi kinja, de száz Muhit, Mohácsot, Trianont is legyőző reménységünk, hitünk és akaratumk tör égnek, mikor azt sziszegi:

— Csak 500 ezer volna belőlük! De lesz is még!

Aztán újból a számokra hajtja le fejét és tovább dolgozik.

A közigazgatás rendezése

Budafok megyei város — Utolsó tanácsülés — Közgyűlés

Az országgyűlés mindkét házában és azt megelőzőleg a pártkörökben hónapokon keresztül folyt a közigazgatási reformjavaslat tárgyalása. Végre mindkét ház elfogadta a javaslatot, amely után a kormányzó Péter Pál napján az Országos Törvénytarban kihirdette a közigazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX. törvénycikket, amelynek végrehajtási utasítását a Belügyi Közlöny rendkívüli száma közölte.

A végrehajtási utasítás szerint a törvény kötelezővé teszi, hogy a törvényhatósági bizottságokat és a megyei (rendezett tanácsu) városok képviselőtestületeit haladéktalanul újjá kell alakítani, míhelyt az evégből szükséges névjegyzékek elkészültek és az újjáalakításhoz szükséges szabályrendeleteket jóváhagyták. A törvényhatósági bizottságnak és a városi képviselőtestületnek szabályrendelettel kell megállapítania: a választókerületeket, az egyes választókerületekre eső bizottsági tagok és póttagok számát. A szükséges szabályrendeleteket legkésőbb 1929. évi augusztus 31-ig meg kell alkotni. Evégből a belügyminiszter felhívta az alispánokat, illetve a polgármestereket, hogy a szabályrendeleteket

haladéktalanul készítsék el és terjesszék a törvényhatósági bizottság, illetve a közgyűlés elé, a határozatot pedig az esetleges felebvezésekkel együtt jóváhagyás végett sürgősen terjesszék fel.

A törvényhatósági választók névjegyzékének alapjául az országgyűlési képviselő választóknak az 1929. évre érvényes névjegyzéke szolgál.

Ugyancsak össze kell állítani a megyei városi választók névjegyzékét is és pedig szintén az 1929. évre érvényes országgyűlési választói névjegyzék alapján és a megyei városokban is meg kell állapítani az új választókerületeket is.

A törvény végrehajtására Budafokon a következő intézkedések történtek:

Budafok megyei város Meggzűnt a városi tanács

Az életbe léptető rendelet vonatkozik a megyei városi címre és a tanács megszüntetésére is. Budafok város tanácsa szerdán délelőtt tartotta meg utolsó ülését, amelyen magát feloszlottnak jelentette ki. A város hatósági jogköre ezentel teljesen a polgármester személyében

összpontosul, aki előadónak egyes ügykörök intézésére felhatalmazást adhat.

A választók névjegyzéke

A választói névjegyzékek egybeállítására szakadatlan munkával folyik a városházán. A megyei választók névjegyzéke azonos lesz az országos névjegyzékkel, csupán a közben elhaltak és elköltözöttek maradnak ki s azok, kik nem laktak itt 6 év óta. A városi választói névjegyzék azonos lesz az előbbi jegyzékkel, csak azok hagyatnak ki, akik az utolsó 2 év alatt nem fizettek adót. Budafok országos választóinak száma 5091, a megyei választók száma mintegy 4200 lesz, a városi választók száma pedig mintegy 3600.

A pénteki városi közgyűlés

A polgármester a törvényvégrehajtás városi képviselőtestület elé tartozó részének elintézésére péntekre közgyűlést hívott össze. A közgyűlés a városi választókerületek számát 5-ben állapította meg. Az 5 kerület 30 rendes és 10 póttagot választ. A beosztás új határozat tárgya lesz. Virilista alapon szintén 30 rendes és 10 póttag kerül be a közgyűlésbe. Megyei választások tekintetében Budafok egy szavazókerületet alkot 2 mandátummal. Budafok a megyegyűlésbe 2 virilistát is küld. A közgyűlés az igazoló választmányba az alispán által kinevezett Törley Dezső és id. Werl Ferenc mellé Mihalik Sándort és Pető Kálmánt választotta meg.

A Budafoki Dalárda Debrecenben

Szabolcsmegeye ezüstserlegét nyertük meg

A magyar dal főszege ünnepe volt az Országos Dalosszövetség debreceni dalversenye, melyen a Budafoki Dalárda Finck F. Sándor dalárdaelnök és Zsaskovszky József karnagy vezetése mellett csaknem teljes számmal és Záborszky polgármesterrel az élükön, aki a dalverseny egyik védnöke volt, igen sok budafoki kísérővel vett részt. Ott voltak: Macskássy Sámuel főjegyző, dr. Czermann Antal, Eberhardt Antal, Reiber Lőrinc, Fischer Ágoston, Dósa Kálmán, Tóth Lajos, Falkner Ferenc, Zeeb József, Koch Lipót, Lerner Ferenc, Hohl Lipót és még sokan mások, a legtöbben feleségükkel, fiaikkal, leányaikkal együtt.

A budafoki kirándulók a péntek délelőtti gyorsvonattal indultak Budapestről a keleti pályaudvarról. A budafokiak közül kocsit kaptak, amelyben nagyon kényelmesen helyezkedtek el. Vidám hangulatban telt az idő délután 3 óráig, mikor a vonat Debrecenbe érkezett. Minden dalárdát helyi megbízottak fogadtak s a vendégek és vendéglátók rövid üdvözlés után hatalmas menetté alakulva vonultak a feldiszipelt utcákon, diszkapukon át az Arany Bikáig, hol a hivatalos fogadtatás mintegy 20 ezer ember jelenlétében lezajlott. Itt a dalárdák Szeghő karnagy dirigálásával a Magyar Hiszekegyet énekelték, majd az üdvözlő beszédek hangzottak el. Ezután a Rákóczi-harang zugása között 200 koszorusleány megkoszoruzta a résztvevő 200 dalárda zászlóját. A mi zászlónkat Árvay Annus, kis szőke debreceni leányka koszoruzta meg. Ünnepele után megtörtént a versenysorsolás. Mi a könnyű műdalcsoport 49 versenyzője közül a 43. számot húztuk.

Ezután a dalárdák szállásukra osztottak szét. A budafoki vendégek a kereskedelmi tanintézetben kaptak igen kényelmes szállást. Este minden dalárda szerenádót adott koszorusleányának. A budafokiak a kis Arvay Annust lepték meg jól sikerült szerenáddal. A koszorusleány és családja meleg szeretettel és magyaros vendéglátással fogadta a budafoki dalosokat.

Másnap érkeztek viléz Horthy Miklós kormányzó és neje, valamint a fényesnél fényesebb közéleti vendégek, akiknek fogadtatása szinompás ünnep keretében történt meg.

A kormányzók a kormányzói díjas csoport versenyt hallgatták meg, majd visszatértek Pestre.

Délelőtt 11 órakor kezdődött a Dalosszövetség diszgyűlése Gerliczy Béla országos elnök vezetésével. Szép volt Balthazár Dezső dr., Lindenberger János, Hadházy Zsigmond főispán, Vásáry István polgármester, Ripka Ferenc budapesti főpolgármester és gróf Majláth Géza diszelnökökké való beiktatása, majd emléklapok és oklevelek osztottak ki azok között, akik a magyar dal fejlesztése terén, vagy a Szövetség életében kitűntek.

Délelőtt 9-től délután 1—2 óráig tartottak a hangversenyek a város 5 helyén. A mi dalárdánk, mint említettük, a könnyű műdal csoportban versenyzett 49-ed magával az Arany Bika-szálló nagytermében. Az „Örök határ” című műdal mellett énekelniök. A produkció oly fényesen sikerült, hogy a budafoki vendégek szíve dagadt az örömtől s mindenki biztosra vette, hogy helyezést érnek el. Nem is csalódtak: Dalárdánk az

1. C. díjat kapta, Szabolcs vármegye gyönyörű ezüst serlegét.

A serleg a nagytrafikban közszemlére van téve.

Szombaton délután 10 ezer dalos részvételével összkari verseny volt a nagyerdőbeli egyetemi sportpályán. A grandiózus versenyt az összes kitudóségek s mintegy 30 ezer főnyi közönség hallgatta végig. Ezt a hangversenyt a rádió az egész világra továbbította.

Este virágünnep volt, mely alkalommal a dalárdák Debrecen összes utcáin dalszámokat adtak elő. A mi dalárdánk is több helyen énekelt.

E nap estéjén Vásáry István polgármester a vendégek tiszteletére vacsorát adott, melyen Budafokot Záborszky polgármester képviselte.

A vasárnapot minden csoport tettség szerint töltötte el. Voltak, akik a Hortobágyra tettek kirándulást, mások Debrecen látnivalóit járták végig, ismét mások nagyerdői turára használták fel az időt. Egy csoport a gyönyörű debreceni klinikát tekintette meg.

Vasárnap este 8 órakor rekesztették be az Országos Dalos Szövetség közgyűlését és ez alkalommal osztották ki a díjakat. A mi díjunkt Finck F. Sándor vette át pár meleg köszönő szó kíséretében.

Pompás hangulatban a vasárnap esti vonatokkal utaztak szerter-széljél Debrecen dalos szavu vendégei, köztük a budafoki társaság is.

Büszkék vagyunk Dalárdánk szép sikerére, amelynek nem csupán a díjnyerés a jutalma, hanem az is, hogy mint helyezést elért dalárda a legközelebbi dalversenyen már egy fokkal magasabb csoportban, a nehéz műdal csoportjában mérkőzik. Csak szorgalmasan dolgozni, ebben a csoportban sem lesz nekik túl magas az Olimpusz.

Budafok kiváló daloscsapatának győzelme városunkban általános nagy örömet keltett s mindenünnen elismeréssel, szerencsekívánatokkal hal-

mozzák el derék kulturegyesületünket. A daloscsapat minden egyes lelkes és ügybuzgó szereplője mellett a győzelem érdeméből különösen nagy rész illeti meg az egyesület párat-

lanul agilis, fáradságot nem ismerő elnökét, Finck F. Sándort, a vele teljesen azonos kvalitású főtitkár, Tóth Lajost, valamint a kitünő kar-nagyot, Zsasskovszky Józsefet.

Megindulnak a választási készülődések

A közigazgatás rendezéséről szóló törvény gyorsított végrehajtása már előre veti a megyei és városi választások árnyékát. A belügyminiszter tüzzel-vassal sürgeti az előkészítő munkák megejtését és az egyes munkaszakaszok befejezésére olyan rövid időt ad a vármegyéknek és városoknak, hogy azok csak a legmegfeszítettebb munkával képesek feladatuknak megfelelni.

Mindebből az látszik, hogy a belügyminiszter a lehető leggyorsabban akarja a választásokat s utánuk a tisztújításokat megejteni. Nincs is kétség, hogy mindkétféle választások még kora ősszel, vagy ha később is, de ez évben egész bizonyosan meglesznek.

A szavazó polgárság is megmozdult már országsszerte, s így nálunk is. Két megyebizottsági tagot választunk. A vármegyei virilisták ezenkívül 2 virilis megyebizottsági tagot is választanak. Megválasztunk emellett 30 városi képviselőtestületi tagot. A megyebizottsági választások előkészületei egyelőre csak a vármegyeházán folynak, de a városi választások már kezdik hullámaikat láttatni.

Azt halljuk, hogy a városatyá választások körül a városi pártok között megegyezés készül, ami teljesen izgalommentes, közönséztetés, egyhangú városi választást jelentene. Kétségkívül ez lenne a leghelyesebb.

HIREK

— **A Budafoki Munkálatók Szövetsége** arra kéri borkereskedő tagjait, hogy minden szombaton, úgy az üzemben, mint az irodákban délután kettő órakor a munkát befejezni sziveskedjenek; erre vonatkozó körlevél póstán megy. Tárgyalás alatt van a tűzbiztosítási járulékok leszállítása és az Orsz. Társadalombiztosító Intézet részéről egy orvosi nagy rendelő létesítése.

— **Nyaralni indult** a héten 32 budafoki tanuló gyermek, a főváros nyaralattási akotója keretében. Gyermekünk a borsodmegyei Sajókazincra mennek, hol egy gyönyörű uradalmi kastélyban nyernek elhelyezést. Remélhetőleg egy kis piros-pozsgás szint hoznak majd haza.

— **Városházi hírek.** Macskássy Sámuel főjegyző hétfőn elfoglalja hivatalát. Jegg dr. közigazgatási tanácsnok 6 hétre szabadságra ment. Szlávik Béla városi számvevő az államszámveteli államvizsgát a héten kitünő eredménnyel letette.

— **A júliusi MÁV. előléptések** tömegéből egy budafoki név kapta meg figyelmünket. Virányi Gyula intéző lépett elő a B osztályból az A osztályba.

— **Tíz kis fehérképű** budapesti lány jött a héten Budafokra nyaralni. Egy budapesti tanítóknő kíséri és gondozza őket. Szállást az Árpád-utcai iskolában biztosított részükre a város, ellátásukról pedig a Napközi Otthon utján gondoskodik. A kedves kis vendégek jóvoltát dr. Jegg közigazgatási tanácsnok viseli a szívében.

— **A város közegészségügyi viszonyai** mint t. orvosunktól halljuk, semmi feltűnő momentumot nem mutatnak. Kisebb mérvű kanyaró járvány van a gyermekek között, de keretei normálisak, halálozást nem fordult elő. Ránk köszöntött a nyár melege. Különösen három dolgot ajánl az orvosi tudomány figyelmünkbe nyáron. Első az, hogy a kész ételek eltartása hideg helyen, lehetőleg jégszekrényben történjék, második az, hogy tüzzel-vassal irtuk a legyet, amely a veszedelmes betegségek okozóinak hordozója; harmadik végül az, hogy soha nyers gyümölcsöt ne együnk alapos lemosás előtt.

— **Az adótörlesztési bizottság** mintegy 8 napi megfeszített munkával a hét elejére befejezte az adótörlesztési javaslat egybeállítását. Mekkora munkát kellett végezni a bizottságnak, el lehet képzelni, ha meggondoljuk, hogy a mintegy 1500 folyószámig haladó törlesztési jegyzék legtöbb tételénél 6-8 évi adófőkönvi rovatokat kellett felülvizsgálni. A törlesztési javasolt tételek végösszegben közel 40 ezer pengőt tesznek ki.

— **A népjóléti minisztérium** megvásárolta az Albertfalva községben levő Albert parkvárost a Magyar Általános Ingatlanbanktól. A vásár akkor válik jogerőssé, ha ahhoz a pénzügyminisztérium is hozzájárul. A telep a népjóléti minisztérium kezében tisztviselői- és munkácsélokot fog szolgálni.

— **A Kelenvölgyi Polgári Kör** most tartotta meg évi rendes közgyűlését. A lelépő tisztikar beszámolója után elnökké újból id. Hegedűs József, alelnökké Fodor István és Nemeckő Imre, titkárrá Bokor Pál, jegyzőkké ifj. Hegedűs István, Kókay Dezső, gazdává Zakály József, Cservenka Károly, id. Réder János, pénztárosra Gyurkovics Lajos, ellenőrökké Barta Antal, ifj. Hegedűs József, ügyésszé dr. Fejér János, könyvtárosra Panics István választották meg.

A huszonöt éves polgári iskola.

„Huszonöt esztendő — az idő hogy eljár!
Cserebogár, sárga cserebogár.”

I.

A jelenlegi öregek generációja alapította, a középkoruk ott álltak a bölcsőjénél, a fiatalok vele együtt nőttek fel. Teljes tárgyilagosággal mérjük állítani, hogy városunk egyetlen köz- és társadalmi intézménye sem volt akkora hatással az elmúlt huszonöt évben a jelenlegi városi társadalom kialakítására, — mint a polgári iskola. Az iskola és a sajtó — ezek korunkban a leghatalmasabb társadalomalakító tényezők. De az iskola soká holmiféle önmagáért való intézmény volt, míg a fejlődés parancsolóan átalakította olyanná, amilyennek a társadalmi, a nemzeti igények, a mindennapi élet kívánják. Minden intézmény a társadalmat, a nemzetet tartozik szolgálni, úgy, ahogy az nekik legjobban megfelel. A magyar társadalomnak soká csak két rétege volt, népiesen: paraszt és ur. Hiányzott a legfontosabb réteg, a középső, a produktív középosztály, a modern, művelt iparos, kereskedő, gazda. Ez a réteg majdnem teljesen hiányzott, de a meglévő vékonyka réteg is irni és olvasni alig tudó, a világtól és hivatásuktól is egészen elmaradt emberekkel állott.

II.

Legnagyobb kulturpolitikusunk a zseniális Eötvös József jól meglátta már az elején ezt a bajt. Látta, hogy itt valahogy ki kell termelni, ki kell nevelni a hiányzó új osztályt, ezért megszervezte svájci mintára a polgári iskolát. De soká ez is hiábavaló

dolog volt. Az emberek gondolkodása nem szokott máról-holnapra megváltozni, ehhez — tapasztalat szerint — hosszú időre van szükség. Új generációra. Akik elvégezték a polgári iskolát, nem akartak már iparosok, kereskedők, gazdák lenni, hanem az eddigi utat követték: a hivatalnok pálya felé vették utjukat. Hosszu évtizedekig tartott, míg megváltozott ez a helyzet és megindult a modern, művelt magyar iparos- és kereskedőosztály kialakulása — míg a mezőgazdasági ágba máig is alig sikerült valamit elérni ezen a téren.

A legújabb idők, a nagy világfelfordulás után, teljesen átalakították a helyzetet. A katonatiszt trafikos lett, a tisztviselő vendéglős, kávézó, a doktorátust tett ember ügynök, stb. Ma már megszűnt az a beteges társadalmi felfogás, hogy iparosnak kereskedőnek lenni „szégyen”. És: ha nem tanulsz fiam, oda adlak inasnak. Megszűnt ez a felfogás, — hanem a magyar uri társadalom drágán megfizetett érte. Nagyon drágán! De ez már egy másik kérdés, amely most nem tartozik ide. Mert ez a kérdés egy egész tragédiát rejt magában. A tanulás: aki a fejlődéssel: az étellel szembeszáll, azt legázolja. Ma különben is hiába akarna mindenki tisztviselő lenni, nincs, hely, száz üresedésre nyolc-ezren pályáznak.

III.

A budafoki polgári iskolák most fejezték be a huszonötödik iskolai évet. Itt nálunk az a mentalitás, hogy személyeket szeretünk ünnepelni, — de aki nyugat felé figyel azt látja, hogy ott meg intézményeket. Mert ezek a legfontosabbak és a személyi kultusz csak bizonyos határok között jogosult és izléses. Huszonöt év alatt Budafok társadalma hihetetlenül átalakult, és erre — ahogy fentebb említettük — a legnagyobb hatással a polgári fiú és leányiskola volt kétségtelenül.

Ezt be lehet bizonyítani. Állítsuk a polgári iskolát végzett generációt a régi mellé, és nyilvánvalóvá lesz, hogy a régi promontori falusi társadalom átalakult modern, városi műveltségű budafokivá. Enélkül Budafok nem is lehetett volna várossá, vagy nem rendelkezett volna városi lakossággal. Más tényezők is átalakították. Szaporodott az ipartelemek száma. De ezektől még nem lett volna várossá a szó valódi értelmében, legfeljebb: iparteleppé.

A helyi polgári iskolák megadták az itteni lakosságnak a városi műveltséget. És elérték azt, hogy ez a 25 év alatt felnőtt generáció a leg-szorosabb viszonyban maradt az „alma materral”. Állandóan bejárnak oda, minden évben találkoznak rendeznek, volt tanáraikhoz ragaszkodnak, csatlakoznak hozzájuk uton-

Az újvárosháza

Építési munkálatai a befejezés felé közelednek. Most a lépcsőzetek elhelyezése, valamint a padozatok készítése folyik. Teljesen készen van a gőzfűtés, vízvezeték, csatornázás és villanyszolgáltatás berendezése. E hónap folyamán történnek meg a belső festés, a parkettázás és a belső rendbehozás egyéb munkái. Az épület augusztus elején válik beköltözhetővé. A beköltözés ideje és formáságai tekintetében még nem döntött a polgármester.

— **A diákstrandfürdő** a Dunaparton csütörtökön reggel megnyitott. Alig telt el néhány perc a megnyitás után, már tele voltak az ügyesen, praktikus felállított zárt vetkőző és öltöző kabinok kisebb-nagyobb gyerekekkel. Egy kettőre rendezték a ruhákat a zárt kabinok között elhelyezett fogasokon és usgyi, ott voltak a strandon, vízben, akinek hol tetszett. A fürdőre zárt hely szolgál, melynek mélyebb részére csak azok mehetnek, akik uszónadrágjukra az uszóstrádot kiérdemelték, tehát jó uszók. A strandfürdő berendezésének közegészségügyi-biztonsági és egyéb szempontból való felülvizsgálata a megnyitás előtt megtörtént.

— **A régi ötpengős bankjegyek** forgalomból való kivonása körül kisebb zavar fejlődött ki. Ezeket a bankjegyeket ugyanis a forgalomban senki sem köteles elfogadni, de a Nemzeti Bank még 3 éven át teljes értékben beváltja azokat. Egyesek figyelmét elkerülték a hivatalos közlemények, — mi is idejében irtunk a dologról — s most összevissza futkosnak régi 5 pengőseikkel. Nem kell izgulni. Alkalmadtán tessék bevinni a régi 5 pengősöket a Nemzeti Bank szabadságtéri központjába, ott szó nélkül adnak helyette új pénzt.

utfélen, kérdezősködnek, emlékeket ujtának fel — összefortak az iskolával. Nem ridég „tanműhelyek“ álltak itt, hanem a tanulók szíve is megtelt egy életre való utraivalóval. És most már az ott járt apák és anyák iratják be gyermekeiket.

A polgári iskolák az iskolán túl is terjesztették a kulturát. Tanáraik kezdték meg a szabad liceumi előadásokkal az iskolán kívüli népművelést, ez előtt — huszonöt esztendővel. Szóval és írással ott voltak mindenfelé, ahol a gondolat az eszme, a kultúra propagálásáról volt szó. És Budafok tipikus iparos kisváros, ahol fokozottabb mértékben fontos az, amin egész Magyarország jövője fordul meg: az európai, művelt, erős, produktív középosztály kialakítása. Ez a kialakítás már erősen megindult, de ez a réteg még mindig vékony. A mai népsűrűség mellett egy országot a falusi földművelés nem tudja eltartani. Ennek a még vékony rétegnek a megerősítésére van szükség. És Budafok jövője, itt a fővárossal összeépítve, kétszeresen ezen fordul meg. A régi meddő irány: az inproduktív „nix — aber fix“ helyébe az ujnak kell lépni: a produktív termelésnek, a többtermelésnek. A művelt produktív középosztály kiépítése — ez ma a legfontosabb program, és ezt szolgálja a polgári iskola.

Pós.

A tisztviselői lakbérfronton minden csendes . . .

Sokszor irtunk már arról, hogy Budafokon egyetlen köztisztviselő sincsen, aki lakáspénzéért állásának megfelelő lakásban lakhatik. Pl. egy VIII. VII. fizetési osztályú tisztviselő legfeljebb 2 szobás lakást tud megfizetni lakbérével. De csakis az, aki kötött forgalmu lakásban lakik. Aki azonban 1917 után költözött be lakásába, vagy aki teljesen szabadforgalmu lakásban lakik, kénytelen alaposan megtoldani V. osztályú tisztviselői lakbérrel.

— **A tömeglakások különleges vizsgálatát** rendelte el a népjóléti miniszter azok miatt a tífusz esetek miatt, amelyek itt is, ott is felléptek az országban. Lázal kezdődő tífusz-gyanus betegségekkel vérvizsgálatot kell venni az orvosnak és beküldeni az Országos Közegészségügyi Intézetbe, hol nyomban megállapítják: tífusz-e a betegség, vagy sem? A fertőtlenítő gépek állandóan használatra készen tartandók. Bizony nálunk is jó lesz a barlanglakásokat fokozottabb közegészségügyi felügyelet alá helyezni.

— **Egy téglával megrakott teherautó** rohant le a hét elején Péter Pál-utcán. Az autó féke a téglagyárból való elindulás után eltört és a soffőr a lejtős uton elveszítette gépe fölött az uralmat. Szerencsére önuralmát nem vesztette el, így lekormányozta a rohanó gépet a Szent István-térig s egy ügyes fordulattal nekivezette a köhidnak. A téglák rakomány szétszóródott, az autó alaposan összetört, a hidnak sem tett jót a karamból, de ember életben nem esett kár. Bizony járhatott volna a féktörés katasztrófával is.

— **A Budafokról közlekedő hajnali HÉV vonatról** megirtuk legutóbb, hogy naponta 4 óra 35 perckor indul a Városcsarnok állomástól. Ezt a kedvezményt a budafoki gyümölcs és vetemény termelők részére évről-évre a Budafoki Gazdálkodók Egyesületének agilis vezetősége eszközölte ki.

Nyugtalanág a piaci bódések között

Ismeretes, hogy a város augusztus elsejére felmondta az összes piactéri bódékat. A város a felmondással szabad kezet akart adni a m. kir. postakincstárnak, amely tudvalevőleg a Piacter Apponyi-úti frontjára építi ki új palotáját. A városnak az a célja, hogy a tűzoltószertár épületét és udvarát, ahonnan a tűzoltók az új városháza földszinti helyiségeibe költöznek át, vásárcsarnokká alakítja.

A piactéri bódések izgulnak, mert már közeledik az augusztus elseje és elhatározták, hogy küldöttségileg kéri meg a polgármestert érdekeik védelmére. Beszélünk az ügyben polgármesterünkkel, aki mosolyogva mondotta: — Igazán fölösleges ez az izgalom. Az árusoknak addig nem kell a piactérről bódéikkal elvonulni, míg a vásárcsarnokban boxaik elfoglalhatók nem lesznek. Ez természetes is, hiszen csak nem tör a város saját polgárainak egzisztenciája ellen. Nyugtalanág tehát. Az építkezések úgy fognak egymásba kapcsolódni, mint a fogaskerekek. Senkit sem ér emiatt károsodás . . .

Az indemnitás törvény felhatalmazást ad a pénzügyminiszternek, hogy olyan helyeken, ahol a régi lakbérbeosztás kirívóan igazságtalan, 3 millió 500 ezer pengő erejéig revízió alá vehesse a lakbérbeosztályozást.

Értesülésünk szerint a budapest-környéki városok lakbér ügyét egyszerre és együtt fogják megoldani és remény van, hogy 1—1 fokkal előbbre rukkolnak a tisztviselői lakbérék.

— **A piliscsabai levante oktatói tanfolyamon** Budafokról Galbos István és Sztraka József oktatók vesznek részt. A kiképzés 1 teljes hónapot vesz igénybe. A tanfolyam végén a hallgatók oklevelet kapnak. Velük minden levante oktatónknak meglesz már az oklevele.

— **Minden negyedik-ötödik csecsemő** meghal a nyári hónapokban — sikolt fel a Stefánia Szövetség legújabb plakátja. Mi ennek az oka? A nem megfelelő gondozás, de különösen a helytelen táplálás. Anyák! Hallgassatok tehát a jó tanácsokra. Sohasem választani el csecsemőt nyáron. Megbízható tejet vásárolni s azt sűrű szűrőn át szűrni. A csecsemőt orvos tanácsa szerint táplálni, általa meghatározott táplálékkal. Pontos időben, helyesen adagolni. Ételt táplálás előtt megköstölni. Csecsemőt napközben hűvösön tartani és az erős naptól óvni. A legkisebb rosszulnélnél orvoshoz vinni.

— **A Levante Egyesület vezetősége** hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a legutóbbi levante versenyek alkalmából a győztesek részére t. díjakat adományoztak. A legutóbb között jegyzékből kimaradt még a Budafoki Forgóhivatal tisztikarának ajándéka: egy ezüst ceruza, melyet Lambert Lajos, a céllövészlet 3-ik helyezettje nyert meg.

— **Az Ipartestületek Orsz. Szövetsége** július 7-én Budapesten a régi képviselőházban országos nagygyűlést tart, melyre Budafokról is sokan készülnek. A nagygyűlésen az iparoság sérelmeit, a vásári jog korlátozását, a férfi és női fodrászok közti ellentéteket és a kontárkérdést beszélük meg.

— **A vendéglősipar segélykiáltása** hangzik el minden értekezleten gyűlésen, amiket a vendéglősök és kocsmárosok mostanában tartanak. Panaszolják a forgalmi és fényüzési adót, az italmérsi illetéket, a belfogyasztási adót, a záróra körüli bizonytalanságot, a körök és egyesületek különleges kedvezményeit, képesítéshez akarják kötni a kocsmárosságot is, helytelenítik a kocsmahitel behajthatatlanságát, hosszú lejáratu kölcsönt kérnek függő tartozásaik rendezésére. Ugyanezek a mi vendéglőseink és kocsmárosaink panaszai is. Csak azután hallgatnának rájuk azok, akiket illet.

— **Jön az autóbusz?** Budapest székesfőváros legutóbbi közgyűlése néhány új autóbuszvonal megindítását vette tervbe a környéki városokkal és községekkel való közlekedés terén. E vonalak között Budafok és környékére nézve a Budapest-Kelenvölgy-Budafok, a Budapest-Albertfalva és a Budapest-Budaörs vonalak szerepelnek.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek** a természetes „Ferenc József“ keserűvíz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek alapján bebizonyult, hogy a **Ferenc József** víz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor és béltisztító szer. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **A Macskacsárdában vacsorázott pénteken** a Nemzetközi Talajtani Társaság, mely most tartotta Budapesten kongresszusát. A mintegy 50 főnyi vendégsereg 22 nemzet képviselőit foglalta magában. A szép környezet, a kényelmes helyiségek és a pompás kiszolgálás gyakran bírta őket hizelgő kitérősekre. Igen jól ízlettek nekik a Macskacsárda halkiválóságai és a kedvderítő Seidl és Fröhner borok.

— **A budafoki állami anyakönyvek** tanúsága szerint az elmúlt héten születtek: Frei Béla, Wiesznér Károly; házasságot kötöttek: Bíró János és Fleck Erzsébet, Schipeck Rezső és Jeney Borbála; meghaltak: Sebők Irma 14 éves, Tóth Gyula 73 éves, Werl Antal 21 éves, Polareczky Andrásné szül. Kiss Mária 35 éves.

Mentők hirei

Június hó 28-án Budaörsön egy 75 éves ember öngyilkossági szándékból felvágta az ereit.

Július 1-én reggel 5 órakor a nagytétényi országuton felborult egy munkásoskal megrakott teherautó. Két mentőkocsival vonultak ki és a következőket szállították kórházba: Wirt Mihály 36 éves, Fitener István 55 éves, Ruft Antal 35 éves, Naxler György 35 éves dunakömlödi közművesegédék és Szikvard György 19 éves, Barth József 15 éves, Mettler József 18 éves közművestanonok. Valamennyit a Szent Rókus-kórházba szállították.

1-én délután 4 óra 40 perckor összeesett Simonits Károlyné 29 éves asszony. Lakásába vitték.

1-én délután 5 óra 50 perckor kövel fejedobták Bleicher Márton 8 éves tanulót.

2-án reggel 7 órakor személyautó elütötte a kerékpárral menő Weszeli József 16 éves vésnökstanoncot.

2-án délután 1/2 órakor gyalu- géppel bevágta ujját Zorn Sebő 22 éves asztalossegéd.

Július 3-án reggel 6 óra 52 perckor a Péter Pál-utcai téglagyárból elindult egy téglával megrakott teherautó és a Szent István-téren felfutott a hidra. Vezetője könnyebb sérülést szenvedett.

3-án délután 5 órakor a Lanaria-telepen a holt Dunaágra esett Barsa Sándor 15 éves nagytétényi fiú. Már csak a beállott halált konstátálhatták.

Június hónapban 60 betegszállítás láttak el. Összesen kivonultak 169 esetben.

Az év első 6 hónapjában az összes kivonulások száma 667. Ebből 380 betegszállítás és 287 a baleset.

A belügyminiszter engedélyével június 29-től július 29-ig a Budafoki Önkéntes Mentőegyesület gyűjtést indít a körzetébe eső területeken. Kéri a közönséget, hogy adakozásával támogassa az egyesületet. Bármily csekély összeget, 10—20 fillért is köszönettel vesznek.

Vandalizmus a temetőben

Szomorú dolog, de keresztényi kötelesség a temetéseken való részvétel. Az a lényeg, hogy egy-egy embertársunk elért pályája végére, talán nem is a legszomorúbb szempont. Hiszen hányan jutnak végre hajszolt, örömtelen, csak terhet jelentő élet után az örökpihenés boldogságához! A nagy lényeg mellett inkább a formások, a részletek amelyek szomorúságot okoznak; a szertartás szivfájdító volta, a hozzártatózók bánata, a temető környezete.

A napokban e sorok írója is fentjárt a budafoki temetőben. A helyzethez bántat mellett is csendes örömmel nézte temetőnk gondozott voltát, a zöld lombokat, a nyiló virágokat. Aztán jött a halottas menet és — elszállott a bánat hangu-

lata... Mint katonai rohamcsapat, úgy tört a közönség egy része a virágos halmokon, rendezett utakon, földszített emlékeken keresztül a nyitott sírgödör felé.

Valósággal elképedt az ember, látva ezt a neveletlenséget, profanizmust, vandali pusztítást, amit ez a rohamzó áradat a sírok között okozott. Vége lett a temetési szertartásnak: ugyanaz a lökdösődés, tiprás, ami előbb volt.

Szörnyűséges közönségünk egy részének ez a viselkedése. Ez ellen kell valamit tenni. A családok kegyelete, a város rendező jóakarata és a hely szentsége tiltakozik ez ellen a vandál és keresztényietlen viselkedés ellen. Szomorú volna, ha ezt a vandálizmust csak rendőri büntetésekkel lehetne megszüntetni.

— Az utcán megtámadták a héten P. Vörös Zsigmond kocsmáros ismeretlen tettesek és alaposan öszszeverték, úgy, hogy orvosi segítségre szorult. A rendőrség nyomában van a tetteseknek.

— A Kelenvölgyi Regős Dalkör is részt vett a debreceni versenyen. Ezzel a dalárdánkkal is sok kísérő utazott el. A Dalkör a IV. csoportban versenyzett s noha szépen énekelt, nem tudott helyezést elérni. No majd legközelebb siker mosolyog rá is.

SPORT

A központi járás budai körzetének céllövő és atlétikai versenye f. hó 23-án zajlott le Nagytétényben. Ezen versenyen résztvettek Albertfalva, Budaörs, Budatétény, Nagytétény, Pesthidegkut és Törökbálint községek leventéi. A verseny délelőtt kezdődött céllövészettel, délután pedig az atlétikai számok kerültek döntésre. A versenyen résztvett körül 400 levente, akiknek felvonulása is igen szép és imponzáns képet nyújtott. Annál szelbék azonban a versenyen elért eredmények. A versenytársas vacsora zárta be, amelyen a versenyen résztvett hivatalos személyeket Nagytétény község látta vendégül. A versenyekben első lett Nagytétény 82 pont, II. Albertfalva 55 pont, III. Törökbálint 49 pont, IV. Budaörs 48 pont, V. Pesthidegkut 39 pont, VI. Budatétény 23 ponttal. A csapatverseny győztese nagy bronzérmel, az egyéni I. nagy ezüst érmel, egyéni II. kis ezüst érmel, egyéni III. bronzérmel nyertek. Nagytétény község mint a legtöbb eredményt elérő egyesület megnyerte a központi járás budai körzetének szép vándordíját.

A „Buvár Kund” két ifju tagja Payer Imre (aki egyébként a csapat-titkár szerepét is viszi) és Schiller Béla letették a vízből való mentésből a vizsgát a Bpesti Önk. Mentőegyesület által rendezett tanfolyam szorgalmas látogatása után és erről bizonyítványt is hoztak. Így készülnek a Buvárok a dunaparti vízi őrszolgálatra. Ugyancsak itt említjük meg, hogy a bpesti áll. tanítóképzőben a tanítójelöltek levente-oktatókká való kiképzése annyira rendszeresítve van, hogy abból minden tanítójelöltnek külön diplomát kell szereznie. A Buvár Kund csónakázó csapat tanár-parancsnokának — Izsóf Alajosnak — a testnevelésben ilyen szakképzett segítő-társat sikerült nyernie egyik volt, kedves tanítványában Andruscz István IV-ed éves tanítójelölt személyében, aki máris parancsnok-helyettesként szerepel a Buvárok népes dunaparti telepén és a saját izomzatán mutatja elevenen azt, hogy a négy év előtt még tündöbajra hajlamos, sápadt gyermekből, akit orvosai tanácsoltak el a gyalupadtól — most mi-féle bronzkaru, szélesvállu legény lett. Ilyeneket százával nevelhetett volna a Duna eddig. Reméljük, hogy most már a Vass-fürdő és a Buvár Kund révén — nevelni is fog.

Főmunkatárs: PÖSCH JÁNOS.

ATTILA-FILMSZÍNHÁZ

Szombat, július 6-án

A köpenicki hercegnő

Nevettető vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben Colleen Moore és Larry Kent

ZORO-HURU:

Kaland a bombagyárban

A legmulatságosabb Zoro-Huru-film

Kezdeté 7 és 9 órakor

Paramount események. Magyar Híradók.

Vasárnap, július 7-én

Cirkus Rookies

Vigjáték 8 felvonásban. Főszerepben Karl Dane, George K. Arthur, Luise Dorraine

Henny Porten:

A rajnaparti várkastélyban

Dráma a Rajna vidékéről 10 fejelet.

16 tagból álló gyermek-szintársulat a legelőkelőbb fővárosi gyermekszínházból. Csak egy előadás keretében, délután 1/4 órakor lép fel az Attila-filmszínházban. Minden gyermek szülei ott legyen

Este 1/6, 7, 8 és 9 órakor rendez filmelőadás lesz

KIADÓ

AUGUSZTUSRA

szoba-konyhás lakás,

NOVEMBERRE

ház kerttel, 2 szoba-konyhás lakással évi lakásnak. — Bővebbet: Rózsavölgy, Jegenyevölgy 19. sz. alatt délutánként

Laufbahn Salamon

bornagykereskedő

Budafok, Kossuth Lajos-u. 50.

Telefon: 11.

Ajánlja uradalmi fajborait olcsó árak mellett.

Saját érdeke

Sok pengőt takarít meg, ha cipőszükségletét

HAJDINYÁK GYÖRGY

cipőüzletében vásárolja.

Megrendeléseket és javításokat pontosan és a legújanyosabb áron készítenek.

Budafok, Kossuth Lajos-utca 29. sz.

Legolcsóbb, legcélszerűbb

minden háztartásban feltétlen szükséges

alkalmi ajándék

beszereshető gyári áron a

Budafoki Villamossági RT. nál

Csak elsőrangú gyárak által készített, egy évi jótállás mellett szállított villamos főzőedények, teakannák, kávéfőzők, tejforralók, vasalók, melegítőpárnák, hajszárítók, hajszűtők, porszívók árusítanak. Kívánságra a készülékek a vállalat eladási irodájában megtekinthetők és kipróbálhatók.

A készülékek hat-tíz havi részletfizetésre is kaphatók!

Rádiók és autók részére rendszeres accumulator töltő állomás. — Rádió accumulatorok töltése minden időben.

Magyar Agrár és Járadékbank

Részvénytársaság

budafoki pinceszélsége

Telefon: Budafok 88. Budafok, Petőfi-út 10. Telefon: József 93-98.

Budafoki Polgári Bank

Részvénytársaság

Budafok Kossuth Lajos-utca 1. szám

((( )))

1929. évi január hó elsejétől heti 1'- pengős új takaréket ciklus kezdődik.

Folyósít ház- és földbirtokosok részére váltó- és lombard hiteleket.

Rendelések házhoz szállítatnak

Fűszer	Bel- és külföldi ásványvizek	Szeszes italok	Üvegáru
Csemege	Legelőnyösebb árban		Zománcedény
Sajt	HANGYA		Virágceperép
Gyarmatáru	üzleteiben szereshetők be		Festékek
Cukor	Telefonszámok:		Lakkok
Liszt	Főüzlet: I. sz. II. sz. III. sz.	fióküzlet: fióküzlet: fióküzlet:	Ecsetek
Termény	27	134 100 136	Olaj
Só	Házai- és poroszszén Gazgyári diókoks		Firnisz
Petroleum			Terpentin
Bűkk-tűzifa			Gyujtófa

Cserkész- és leventefelszerelések

Ásó	Kávécsészék, börlémezek	Sodronyfonatok	Festékek, olajok, lakkok	Ásó
		Tüskés sodrony		
Kapa	Betonvas-, szilvafel- és szilvafel-	KERN JÁNOS és TSA	Gereblye	Kapa
		VASKERESKEDÉSE		
Gereblye		Budafok, Apponyi-ut 56. (Ország-ut)		
		Raktáron tartunk rudvasat, vaslemez, sodronyszeget, épületvasalást és mindenemű konyhafelszerelési cikkeket, kátrány fedőlemezt és stukatur nádat, csikó- és takaréktűzhelyeket a legolcsóbb beszerzési árban		